

# Μια ντετέκτιβ μεγαλώνει στα στρατόπεδα του Μάο

Του ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑ

**Η** Μέι Γουάνγκ είναι μια ιδιωτική ντετέκτιβ στην Κίνα, σε μια χώρα όπου οι ιδιωτικές έρευνες είναι παράνομες. Την επινόησε η 44χρονη συγγραφέας Νταϊάν Γουέι Λιανγκ και έπιασε αμέσως φλέβα χρυσού. Η αρχή έγινε με το μυθιστόρημα το «Κινέζικο πετράδι» και ακολούθησε η «Πεταλούδα από χαρτί». Ηδη έχει μεταφραστεί σε είκοσι πέντε γλώσσες, ανάμεσα στις οποίες και τα ελληνικά (εκδόσεις «Πατάκη»). Το πρώτο της βιβλίο «The lake with no name», για το δημοκρατικό κίνημα και τα γεγονότα της πλατείας Τιεν Αν Μεν, έφερε στη Δύση ένα θέμα ταμπού για την κινεζική κρατική λογοκρισία.

Η Νταϊάν Γουέι Λιανγκ γεννήθηκε στο Πεκίνο το 1966, τη χρονιά που ξεκίνησε η Πολιτιστική Επανάσταση του Μάο, και πέρασε τα παιδικά της χρόνια με τους γονείς της σε στρατόπεδο εργασίας, σε μια απομακρυσμένη περιοχή της Κίνας. Τη δεκαετία του 1980, ενώ φοιτούσε στο Πανεπιστήμιο του Πεκίνου, συμμετείχε στα γεγονότα με τους αντιφρονούντες φοιτητές, με συνέπεια να αναγκαστεί να φύγει από την Κίνα και να συνεχίσει τις σπουδές της στις ΗΠΑ. Πήρε διδακτορικό στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Carnegie Mellon της Πενσιλβάνια και έκτοτε διδάσκει σε αμερικανικά και βρετανικά πανεπιστήμια. Ζει στο Λονδίνο με τον σύζυγο και τα δύο παιδιά της.

**Οι αναμνήσεις σας από το στρατόπεδο εργασίας σε ποιον βαθμό σας σφράγισαν ως συγγραφέα;**

«Η εμπειρία μου στα στρατόπεδα εργασίας ήταν υψίστης σημασίας, καθώς ήταν η πρώτη μου παιδική μνήμη. Διδάχτηκα από τις ευαίσθητες σχέσεις που είχαν δημιουργήσει οι άνθρωποι μεταξύ τους εκείνη την εποχή στην Κίνα. Και ακόμη, από τις κακουχίες για την επιβίωση και από την πολιτική τρέλα. Επίσης, η εμπειρία μου αυτή μου έδωσε την αίσθηση ότι η ζωή είναι κάτι εύθραυστο, κάτι που δεν έπαισα ποτέ να πιστεύω κατά βάθος. Ως παιδί που μεγάλωσε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, έμαθα να είμαι προσεκτική μ' αυτά που λέω και αφιέρωσα πολύ χρόνο παρατηρώντας τους ενήλικους. Αυτό το ένστικτο της παρατήρησης με ωφέλησε ως συγγραφέα, γιατί πρωτίτως και ο συγγραφέας ένας παρατηρητής είναι».

**Συμμετείχατε ενεργά στις διαδηλώσεις της πλατείας Τιεν Αν Μεν. Το αίτημα της γενιάς σας για περισσότερη δημοκρατία στην Κίνα εξακολουθεί να ισχύει;**

«Ναι, αυτή η αναζήτηση είναι ακόμη σε εξέλιξη, όχι μόνο για τη δική μου γενιά αλλά και γι' αυτήν του Διαδικτύου. Αλλά οι δημοκρατικές αλλαγές είναι σταδιακές και αργές στην Κίνα».

**Με την απόσταση του χρόνου, μετά την αναγκαστική σας φυγή για την Αμερική, τι έχετε να σχολιάσετε για τη μεταμορφωτική μεταμόρφωση**



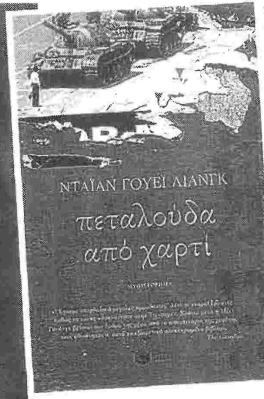
**Η Κινέζα συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων Νταϊάν Γουέι Λιανγκ έμαθε να παρατηρεί τον κόσμο γύρω της τη σκληρή εποχή της Πολιτιστικής Επανάστασης. Την ηρωίδα της όμως τη χρωστά και στον Φίλιπ Μάρλοου του Τσάντλερ, που δρα στα όρια του συστήματος. Στο Πεκίνο, βλέπετε, οι ιδιωτικές έρευνες είναι παράνομες**

**φωση της Κίνας, η οποία προσπαθεί να ισορροπήσει μεταξύ κρατικού παρεμβατισμού και ελεύθερης αγοράς;**

«Η Κίνα πέτυχε ένα μεγάλο επίτευγμα, να γίνει μια ανερχόμενη παγκόσμια οικονομική δύναμη. Είμαι πολύ ικανοποιημένη από τον μετασχηματισμό της, που δεν θα ωφελήσει μόνον τον κινεζικό λαό αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Το κινεζικό οικονομικό μοντέλο είναι ένα μείγμα κρατικού ελέγχου και ελεύθερης αγοράς, που ήρθε στο προσκήνιο κατά τη διάρκεια της

πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης. Πάντως, μέχρι σήμερα έχει αποδείξει την αντοχή του. Ενώ ο κόσμος ασχολείται με τα επακόλουθα της χρηματοπιστωτικής κρίσης και πολλές χώρες επανεξετάζουν τις οικονομικές πρακτικές τους, η περίπτωση της Κίνας δίνει τροφή για σκέψη. Το ερώτημα που τίθεται είναι: θα καταφέρει να ισορροπήσει μεταξύ κρατικού παρεμβατισμού και ελεύθερης αγοράς, που είναι ο δρόμος για να πάει μπροστά;».

**Πότε και πώς αποφασίσατε να επινοήσετε**



**την Κινέζα ντετέκτιβ Μέι Γουάνγκ Σε ποιους παλαιότερους συγγραφείς του αστυνομικού μυθιστορηματος χρωστάτε τη φιλοτέχνηση της προσωπικότητας της ηρωίδας σας;**

«Η ιδέα μου ήρθε το 2006, όταν επιδίωξα να γράψω ένα αστυνομικό μυθιστόρημα

εντοπισμένο στο Πεκίνο. Για παράδειγμα, ο ήρωας του Ρέιμοντ Τσάντλερ, Φίλιπ Μάρλοου, ήταν μία επιρροή, ένας ντετέκτιβ ο οποίος εργάζεται την ίδια στιγμή εντός και εκτός του συστήματος. Επίσης, οι ιδιωτικοί ντετέκτιβ απαγορεύονται στην Κίνα και συνεπώς η Μέι, η οποία προσφέρει ως σύμβουλος τις πληροφορίες της, είναι μια «ξένη» και πρέπει να φυλάει τις πλάτες της. Εδώσα στη Μέι μια οικογένεια, να έχει μητέρα και κόρη, που αποτελούν μια σημαντική συνιστώσα της κινεζικής κοινωνίας. Ήθελα να δώσω τη δυνατότητα στους αναγνώστες να δουν, μέσα από τα μάτια της, τις ζωές και τις ταλαιπωρίες του ντόπιου πληθυσμού».

**Πώς ισορροπείτε μεταξύ συγγραφής και πανεπιστημιακής διδασκαλίας;**

«Ήταν πολύ δύσκολο, πόσο μάλλον που είχα να μεγαλώσω μικρά παιδιά. Τώρα είμαι συγγραφέας πλήρους απασχόλησης».

**Η Δύση αποτέλεσε πάντα για εσάς ένα ασφαλές καταφύγιο; Θα υπήρξαν και προβλήματα, έτσι δεν είναι;**

«Ναι. Όσο η Κίνα άρχισε να αλλάζει και να αναπτύσσεται, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, άρχισα να επιτρέφω όλο και πιο συχνά. Η Κίνα είναι πλέον συνδεδεμένη με τον υπόλοιπο κόσμο και τείνει να εξομοιωθεί με αυτόν πολύ περισσότερο σήμερα από ό,τι τα προηγούμενα είκοσι χρόνια».

**Σας ενοχλεί το γεγονός ότι στις διεθνείς εκθέσεις βιβλίου, με τη μνημονιακή Κίνα, απουσιάζουν από τη σύγχρονη κινεζική λογοτεχνική παραγωγή τα έργα των συγγραφέων που κατέφυγαν στη Δύση;**

«Η κινεζική λογοτεχνία δεν εκπροσωπείται επαρκώς αναλογικά με τον πληθυσμό της, την πολιτιστική και την οικονομική της σημασία. Είναι κρίμα για τους Κινέζους συγγραφείς που βρίσκονται στην εξορία να αποσιωπάζουν από διεθνή λογοτεχνικά φεστιβάλ, ειδικά καθώς το αναγνωστικό κοινό, τα τελευταία χρόνια, έχει στρέψει προς αυτούς την προσοχή του, για να γνωρίσει τα δεινά του κινεζικού λαού». \*